

Çocuklar suça itiliyor

Prof. Dr. Türe Tunçbay: *Yasanın işlerlik kazanması için hiçbir şey yapılmadı. Bu arada pek çok çocuğu kaybedebiliriz.*

Avukat Güney Dinç: *Çocuk Mahkemeleri Yasası'na göre 15 yaşını doldurmayan sanıkların sorgusu, Cumhuriyet Savcılıklarınca yapılır. Ancak küçükler yine karakollarda sorgulanmaktadır.*

İZMİR (Cumhuriyet Ege Büroşu) — 1982 yılında yürürlüğe giren Çocuk Mahkemeleri Yasası işlerlik kazanmadığı sürece kelepçeli ve zincirli çocuk fotoğraflarının gazetelerden eksik olmayacağı bildirildi. Danışma Meclisi üyesi iken Çocuk Mahkemeleri Yasası üzerinde çaba gösteren Prof. Dr. Türe Tunçbay, "Yasanın işlerlik kazanması için hiçbir şey yapılmadı. Bu arada pek çok çocuğu kaybedebiliriz" dedi. Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyesi Güney Dinç de "Çocuk Mahkemeleri Yasası'na göre 15 yaşını doldurmayan sanıklarla ilgili soruşturmanın doğrudan cumhuriyet sav-

cıları ya da yardımcıları tarafından yürütülmesi gerekmektedir. bu açık kural uygulanmamakta, küçükler yine karakollarda sorgulanmaktadır. Aradan üç buçuk yıl geçtiği halde yasa yaşam geçirilememiştir" biçiminde konuştu.

21 Kasım 1979 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri" hakkındaki yasa, 15 yaşından küçük çocukların işlediği suçlara bakmak üzere, her il ve ilçede çocuk mahkemeleri kurulmasını öngörü-yordu. Bu yasa gerekli kuruluş hazırlıkları yapılmadığı için uygulamaya konulmadan 6 Ka-

sım 1981 gün ve 2552 sayılı yasa ile bazı önemli değişiklikler geçirdi ve yürürlüğe girmesi 1 Haziran 1982 tarihine ertelendi. O tarihten bu yana beş yıl içinde kurulması gereken mahkemelerle ilgili herhangi bir çalışma gözlenmezken, Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyesi ve eski İzmir Barosu Başkanı Avukat Güney Dinç şu değerlendirmeyi yaptı:

"Son günlerde güvenlik görevlileri tarafından zincire vurulmuş ya da kelepçeli çocukların sık sık gazete sütunlarında fotoğraflandığını izlemekteyiz. Bu son derece onur kırıcı bir durumdur. Bu koşullar içinde sürüklenen çocuklar, içine düşürüldükleri duygusal sarsıntılar nedeniyle doğrudan suç ortamına itilmiş olmaktadır. Oysa Çocuk Mahkemeleri Yasası'nın 19. maddesine göre, 15 yaşını doldurmayan sanıklarla ilgili soruşturmalar doğrudan cumhuriyet savcıları ya da savcı yardımcılarını tarafından yürütülür. Yasanın bu maddesinin uygulanması için çocuk mahkemelerinin kurulmasına da gerek yoktur.

Yasanın bu açık kuralı uygulanmamakta, küçükler yine karakollarda sorgulanmaktadır."

Değişen bir şey yok

Yasanın yürürlüğe girmesinin üzerinden üç buçuk yıl geçmesine karşın değişen hiçbir şey olmadığını vurgulayan Güney Dinç, sözlerini şöyle sürdürdü:

"1982'de 18 yaşından küçük 7 bin 345 çocuk tutuklu veya hükümlü tutukevlerinde yatıyordu. Bu sayı büyüyerek geliyor. Türkiye'de pek çok alanda uzmanlık mahkemesi kurulabilirken, çocuk mahkemelerinin göreve başlatılmamış olması, en azından üzücü bir durumdur.

Ayrıca yasa yargı ve eğitim kuruluşları arasında işbirliği gerektiren bir bütünlüğü öngörmektedir. Sorun, çocuğu yargılayıp sokak ortasında bırakmak değildir. Yasanın öngördüğü eğitim, sağlık kuruluşlarının gerçekleştirilmesi, pedagoğ, psikiyatrist eğitimci, halkla ilişkiler uzmanı gibi kadroların göreve başlatılması gerekiyordu. Bunlar da ya-

pılmadı. Mahkemelerin kurulmasına 1.5 yıl kalmışken, bu eksikliklerin tamamlanması olanaksızdır. 5 yıllık süre mahkemelerin kurulması ve yan hizmet birimlerinin gerçekleştirilmesi için tanınmıştır."

DM üyeliği sırasında "korunmaya muhtaç çocuklar" ve Çocuk Mahkemeleri Yasası konusunda büyük çaba gösteren ve bir yasa önerisi veren Prof. Dr. Türe Tunçbay da yasayla ilgili hiçbir şey yapılmadığını söyledi. Prof. Dr. Tunçbay konunun neden ele alınmadığını anlamakta güçlük çektiğini vurgulayarak şu görüşlere yer verdi:

"Çocuğun diğer tutuklularla birlikte mahkemeye çıkartılması doğru değil. Kelepçe vurularak götürülmesi hiç doğru değil. Gazetelerde yer alan kelepçeli çocuk fotoğraflarını herkes kınıyor. Çocuk hüküm giymediği halde diğer büyüklerle tutukevine götürülüyor. Yalnız mahkemelerin değil, çocuk tutukevlerinin de büyüklerden ayrı olması gerek. Bu arada çok çocuğu kaybedebiliriz."